

ეს მასალები მომზადდა, მუნიციპალური განვითარების ფონდის პროექტის ფარგლებში, როგორც „რეგიონული და მუნიციპალური ინფრასტრუქტურის განვითარების მეორე პროექტის“ (SRMIDP) შემადგენელი ნაწილი.

„რეგიონული და მუნიციპალური ინფრასტრუქტურის განვითარების მეორე პროექტი“-განხორციელდა შვეიცარიის განვითარების სააგენტოს და მსოფლიო ბანკის მხარდაჭერით.

სივრცითი დაგეგმვის, აქტივების მართვის და კაპიტალური საინვესტიციო საკითხებზე ტექნიკური მხარდაჭერა განახორციელა ნიდერლანდურმა კომპანიამ „Ecorys b.v.“, ქართულ კომპანიებთან ერთად „PMCG“ და „გეოგრაფიკი“, კონსორციუმის ფარგლებში.

საქართველოს ყველა მუნიციპალიტეტში ჩატარდა ტრენინგები მცირე ჯგუფებში (კლასტერებში) 2017 წლის მარტიდან 2019 წლის ივნისამდე პერიოდში.

კაპიტალური ინვესტიციების დაგეგმვის ჩატარებული ტრენინგების ჩამონათვალი

(სწავლება 1-11)

კაპიტალური ინვესტიციების დაგეგმვის სასწავლო გეგმა მოცემულია ქვემოთ.

შესაბამისი ტრენინგის ფაილი განსხვავებული ფორმატით არის წარმოდგენილი.

წინასიტყვაობა

მოდულარული ტრენინგი: ზოგადი მიმოხილვა და ტრენინგების სასწავლო გეგმა

1. ინსტრუმენტები კაპიტალური ინვესტიციების დაგეგმვისთვის

2. ინსტრუმენტები კაპიტალური ინვესტიციების დაგეგმვისთვის -გაგრძელება

3. კაპიტალური ინვესტიციების დაგეგმვის პროცედურა

4. პროექტის კონცეფციის ბარათი – პრაქტიკული სავარჯიშო

5. პროექტის კონცეფციის ბარათი – პრაქტიკული სავარჯიშო -გაგრძელება

6. პროექტის კონცეფციის ბარათების შეფასება – პრაქტიკული სავარჯიშო

7. საპროექტო წინადადებები

8. საპროექტო წინადადების შეფასება. ვარიანტების ანალიზი. როგორ შევადაროთ პროექტის განხორციელების გზები.

9. საპროექტო წინადადების შეფასება. ვარიანტების ანალიზი. როგორ შევადაროთ პროექტის განხორციელების სხვადასხვა გზები. საპროექტო წინადადებების შეფასება. დისკონტირება და პროექტის შესრულების ინდიკატორები.

10. საპროექტო წინადადებების შეფასება. ხარჯი-სარგებლის ანალიზი

11. კაპიტალური ინვესტიციების დაგეგმვის პროექტების შერჩევა

* პრეზენტაციების მასალების გარდა, ხელმისაწვდომია კაპიტალური ინვესტიციების დაგეგმვის სახელმძღვანელო

კაპიტალური ინვესტიციების დაგეგმვა

ინსტრუმენტები კაპიტალური ინვესტიციების დაგეგმვისთვის (1)

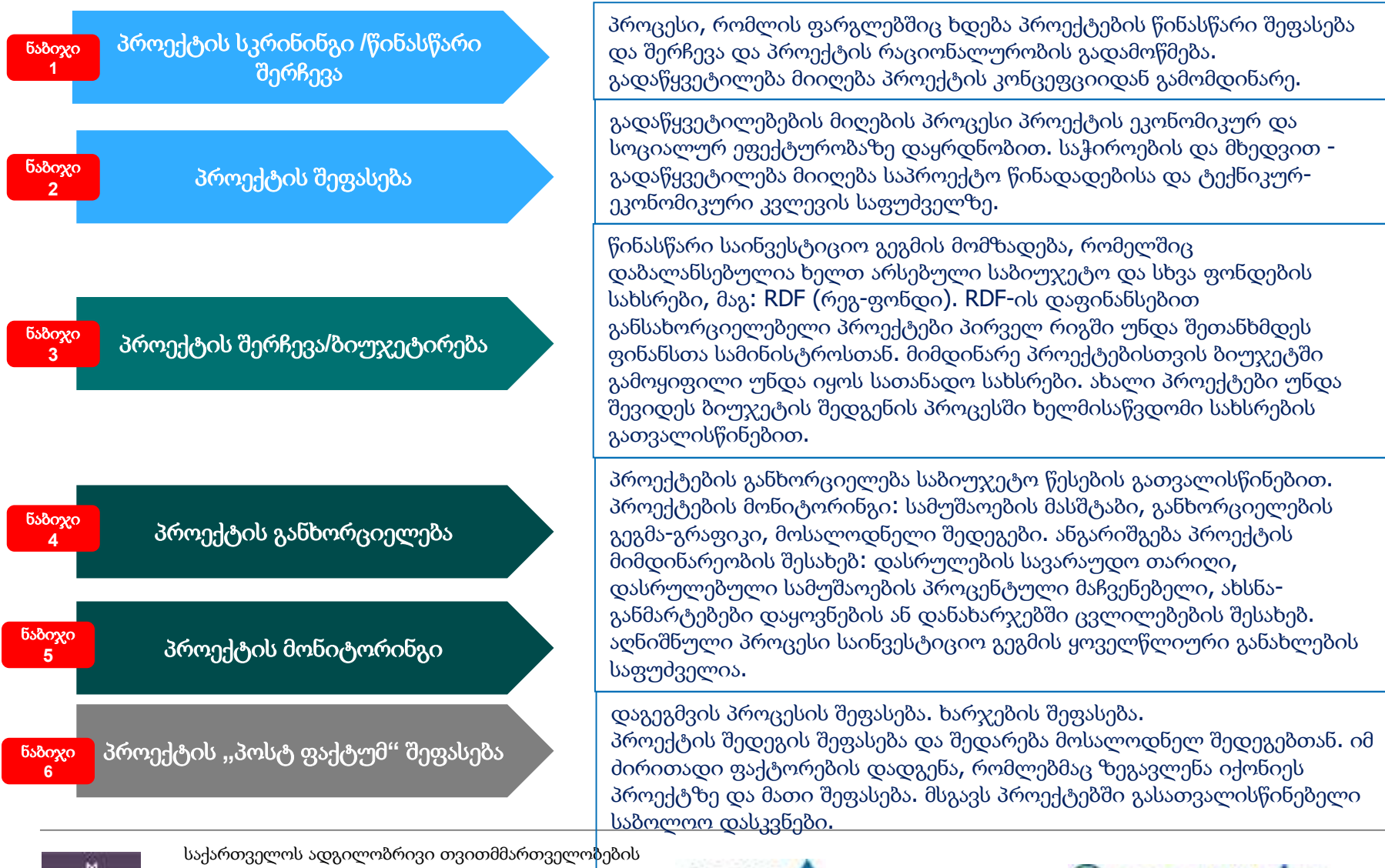

რაფალ შპორკო

ექსპერტი კაპიტალური ინვესტიციების დაგეგმვის
მიმართულებით

საჯარო ინვესტიციის მართვის (PIM) პროცესი - 6 ძირითადი მახასიათებელი

საქართველოს ადგილობრივი თვითმმართველობების ინსტიტუციური შესაძლებლობების გაძლიერება სივრცითი დაგეგმვის, აქტივების მართვისა და კაპიტალური საინვესტიციო გეგმების შემუშავების კუთხით

ნაბიჯი 2. საწყისი შეფასება

დაშვების კრიტერიუმები

რომელი საინვესტიციო საჭიროება უნდა შევითანოთ სიაში?

1. იდეა შედის ადგილობრივი თვითმმართველობის პასუხისმგებლობაში;
2. იდეა საიმედოა და პასუხობს საჯარო მოთხოვნას (ანუ იდეას აქვს სოციალური მხარდაჭერა);
3. არ არსებობს ზედდება/გადაფარვა სხვადასხვა განმცხადებლის მიერ მოწოდებულ იდეებს შორის (ხანდახან იდეის საწყისი სახელწოდება და მასშტაბი უნდა შეიცვალოს/გადალაგდეს);
4. იდეა განხორციელებადია ტექნიკური და ტექნოლოგიური თვალსაზრისით.

წინასწარი შეფასება - სავარჯიშო

გთხოვთ შეაფასოთ თქვენი მუნიციპალიტეტის სამოქმედო გეგმაში არსებული ერთ-ერთი პროექტი

1. იდეა შედის ადგილობრივი თვითმმართველობის პასუხისმგებლობაში

დიახ / არა

2. იდეა საიმედოა და პასუხობს საჯარო მოთხოვნას (ანუ იდეას აქვს სოციალური მხარდაჭერა)

დიახ / არა

3. არ არსებობს ზედდება/გადაფარვა სხვადასხვა განმცხადებლის მიერ მოწოდებულ იდეებს შორის (ხანდახან იდეის საწყისი სახელწოდება და მასშტაბი უნდა შეიცვალოს/გადალაგდეს)

დიახ / არა

4. იდეა განხორციელებადია ტექნიკური და ტექნოლოგიური თვალსაზრისით.

დიახ / არა

4 x დიახ

საწყისი შეფასების წარმატებით გავლისათვის ოთხივე პასუხი უნდა იყოს დადებითი

პრაქტიკული რჩევები

1. შეადგინეთ ყველა შემოტანილი საჭიროების/საპროექტო იდეის სია და შეინახეთ არქივში;
2. უპასუხეთ საპროექტო იდეის შემომტან ყველა განმცხადებელს. ეცადეთ დაასაბუთოთ თქვენი გადაწყვეტილება (თუ უარყოფითია) და აუხსნათ თუ როგორ შეიძლება იდეის გაუმჯობესება/დახვეწა მომავალში.
3. შეფასება ჩაატარეთ გამჭვირვალედ და გამოიყენეთ საკონტროლო ჩამონათვალი (ე.წ. checklist).

ზემოაღწერილი პროცესის საბოლოო შედეგი უნდა იყოს დადგენილი საინვესტიციო საჭიროებების (ან საპროექტო იდეების) ჩამონათვალი.

ნაბიჯი 3. საპროექტო კონცეფციების შემუშავება

პროექტის განმარტება

- **პროექტი** - კაპიტალური პროექტი არის ქმედებათა ერთობლიობა განსაზღვრული ამოცანებითა და შედეგებით, რომელიც ხორციელდება დროის ფიქსირებულ მონაკვეთში გეგმა-გრაფიკის მიხედვით და გარკვეული ორგანიზაციული სტრუქტურის მიერ. ის უნდა მოიცავდეს ყველა ქმედებას და იძლეოდეს შედეგს, რომელიც საჭიროა სამიზნე ბენეფიციარებისთვის „მდგრადი“ სარგებლის მოსატანად.

პროექტის კონცეფციასთან დაკავშირებული წყაროები

- მსგავსი საინვესტიციო პროექტები, რომელიც უკვე განხორციელებულია
- ანალიზი ინდუსტრიასთან მიმართებით („ნებჩმარკინგი“)
- სხვადასხვა ბიზნეს სექტორისთვის გამოქვეყნებული სპეციალური ინდიკატორები
- საბიუჯეტო გაერთიანების ან ეკონომიკური სუბიექტის მიერ შეგროვებული მონაცემები (მაგ. დემოგრაფიული და ფისკალური მონაცემები)
- მაკროეკონომიკური მონაცემები
- ბაზრის მოკვლევა
- საკუთარი კვლევა.

პროექტის კონცეფციის ბარათის (PCN) დონეები

- დონე 1 – საბაზისო (მინიმალური მოთხოვნა პროექტისთვის საჭირო ინფორმაციაზე)
- დონე 2 – დახვეწილი (განმარტებული და დაზუსტებული მონაცემები პროექტის კონცეფციის ბარათში მოცემულ გარკვეულ საკითხებზე)
- დონე 3 – დამატებითი დამატებითი ანალიზი და პროექტის შესახებ მოწოდებული მონაცემები)

პროექტის კონცეფციის ბარათი (1/6)

ადმინისტრაციული ინფორმაცია

შესატანი ინფორმაცია	დონე 1 პროექტის კონცეფცია	დონე 2 პროექტის კონცეფცია	დონე 3 პროექტის კონცეფცია
A. ადმინისტრაციული ინფორმაცია			
1. პროექტის დასახელება			
2. პროექტის წარმდგენი ეკონომიკური უწყება/პირი			
3. პროექტზე პასუხისმგებელი უფროსი თანამდებობის პირი ეკონომიკურ უწყებაში			
4. პროექტსა და მის განხორციელებაზე პასუხისმგებელი დაქვემდებარებული პირი/უწყება (თუ განსხვავდება პასუხისმგებელი პირისგან/უწყებისგან)			
5. პირი დაქვემდებარებულ უწყებაში (ასეთის არსებობის შემთხვევაში)			
6. პროექტი ახალია თუ მიმდინარე	გთხოვთ მიუთითოთ პროექტი ახალია თუ მიმდინარე	გთხოვთ მიუთითოთ პროექტი ახალია თუ მიმდინარე	გთხოვთ მიუთითოთ პროექტი ახალია თუ მიმდინარე

პროექტის კონცეფციის ბარათი (2/6)

პროექტის დასაბუთება/რაციონალურობა და საჭიროების შეფასება

B. პროექტის დასაბუთება/რაციონალურობა და საჭიროების შეფასება			
7. აღწერეთ კონკრეტული პრობლემა, რომლის გადაჭრისკენაც მიმართულია პროექტი და ამ პრობლემის სიმწვავე/სიმძიმე.	სად არის პრობლემის ადგილმდებარეობა (უბანი, ქუჩა, ტერიტორია, შენობა და ა.შ.)? უშუალოდ ვის აწუხებს აღნიშნული პრობლემა (ადამიანთა ჯგუფი, მოქალაქეები და ა.შ.)? რამდენი ხანია არსებობს აღნიშნული პრობლემა? რა არის პრობლემით გამოწვეული შედეგები და მიიშვება მოსავალი?	მიუთითეთ რა განაპირობებს პრობლემის სიმძიმეს/აქტუალურობას (მომსახურებაზე მაღალი მოთხოვნა - მეტი მომხმარებელი დაბალი მწარმოებლურობის ფონზე, მოთხოვნა ახალი ტიპის მომსახურებაზე, ინფრასტრუქტურის ტექნიკური მდგომარეობა და ა.შ.)?	მიუთითეთ რა განაპირობებს პრობლემის სიმძიმეს/აქტუალურობას (მომსახურებაზე მაღალი მოთხოვნა - მეტი მომხმარებელი დაბალი მწარმოებლურობის ფონზე, მოთხოვნა ახალი ტიპის მომსახურებაზე, ინფრასტრუქტურის ტექნიკური მდგომარეობა და ა.შ.)?
8. ახსენით თუ როგორ შეამსუბუქებს პროექტი აღნიშნულ პრობლემას.	რას ვთავაზობთ პრობლემის მოსაგვარებლად? რატომ ვთავაზობთ აღწერილ გზას/გამოსავალს (როგორ შეძლებს თქვენს მიერ შემოთავაზებული მიდგომა გამგლენილი პრობლემის შემცირებას)?	<u>წინა დონეზე მოცემულ ინფორმაციაზე დამატებით:</u> ინფორმაცია შესაძლო ალტერნატიული გზების შესახებ, რომლებსაც შეუძლიათ პრობლემის გადაჭრა. რეკომენდებული ალტერნატივა, რომელიც საჭიროებს უფრო დეტალურ ანალიზს.	<u>იგივე ინფორმაცია რაც მოცემული იყო წინა დონეზე:</u> ინფორმაცია შესაძლო ალტერნატიული გზების შესახებ, რომლებსაც შეუძლიათ პრობლემის გადაჭრა. რეკომენდებული ალტერნატივა, რომელიც საჭიროებს უფრო დეტალურ ანალიზს.
9. მიუთითეთ კონკრეტული სამიზნე ჯგუფი, რომელიც მიიღებს სარგებელს აღნიშნული პროექტის განხორციელების შედეგად.	ვინ იქნება პროექტის უშუალო მომხმარებელი/ბენეფიციარი(მაცხოვრებელთა რომელი ჯგუფი)?	დამატებითი ინფორმაცია სხვა ბენეფიციარებზე (მაგ: მაცხოვრებელთა რაოდენობა), მ.შ. არაპირდაპირ ბენეფიციარებზე.	დამატებითი ინფორმაცია სხვა ბენეფიციარებზე (მაგ: მაცხოვრებელთა რაოდენობა), მ.შ. არაპირდაპირ ბენეფიციარებზე.

პროექტის კონცეფციის ბარათი (3/6)

პროექტის დასაბუთება/რაციონალურობა და საჭიროების შეფასება

10. მიუთითეთ დაახლოებით რამდენი საბოლოო მომხმარებელი ეყოლება პროექტის შედეგად შექმნილ მომსახურებას. დააკონკრეტეთ საზომი ერთეული (მაგ: ადამიანები, ოჯახები, ბიზნესები).			დაიანგარიშეთ ინფრასტრუქტურის მომხმარებელთა შესაძლო ან პროგნოზირებული რაოდენობა (დაყავით არსებულ და ახალ მომხმარებლებად)
11. პროექტის უკუგდების შედეგები.	რა „დაგვიჯდება“ პროექტის უკუგდება (ანუ სარემონტო სამუშაოების ხარჯი)? ეს ინფორმაცია შეიძლება შეიტანოთ აღწერის სახით .	რა „დაგვიჯდება“ პროექტის უკუგდება (ანუ სარემონტო სამუშაოების ხარჯი)? ეს ინფორმაცია შეიძლება შეიტანოთ აღწერის სახით .	რა „დაგვიჯდება“ პროექტის უკუგდება (ანუ სარემონტო სამუშაოების ხარჯი)? ეს ინფორმაცია შეიძლება შეიტანოთ აღწერის სახით .
12. სამუშაოების მასშტაბი.	აღწერეთ პროექტის სამუშაოების პროგნოზირებული მასშტაბი (ანუ დაგეგმილი ღონისძიებები).	აღწერეთ პროექტის სამუშაოების პროგნოზირებული მასშტაბი და თუ საჭიროა დამატებითი შემდეგით: 1. პროექტის მომზადება (კონცეპტუალური დიზაინი, სამშენებლო დიზაინი, დამატებითი ანალიზი და კვლევები); 2. მიწის შესყიდვა (საჭიროებიდან გამომდინარე); 3. სამშენებლო სამუშაოები; 4. მოწყობილობების შესყიდვა.	<u>წინაზე ღონისძიების მოცემულ ინფორმაციაზე დამატებით:</u> დააკონკრეტეთ შემოთავაზებული ობიექტების მიახლოებითი ფიზიკური მწარმოებლობა/სიმძლავრე და მიუთითეთ საზომი ერთეული, მაგ: კუბური მეტრი წყალი/დღეში, მანქანები/დღეში, მომხმარებელი/დღეში, მ ² /გამოყენებული ფართის.
13. კავშირი სხვა ინვესტიციებთან.	მიუთითეთ კავშირი სხვა დაგეგმილ ინვესტიციებთან.	მიუთითეთ კავშირი სხვა დაგეგმილ ინვესტიციებთან.	<u>წინაზე ღონისძიების მოცემულ ინფორმაციაზე დამატებით:</u> მიუთითეთ სხვა ინვესტიციები, რომელთა განხორციელებაც აუცილებელია პროექტის ამოცანების მისაღწევად.

პროექტის კონცეფციის ბარათი (4/6)

პროექტის განხორციელებით მიღებული სარგებელი და შესაბამისობა სტრატეგიასთან

c. პროექტის განხორციელებით მიღებული სარგებელი			
14. პროექტის განხორციელების შედეგად მიღებული სხვადასხვა ტიპის სარგებელი: - სოციალური (ჯანდაცვა, სიცოცხლის ხარისხი, სიღარიბე, უსაფრთხოება და ა.შ.); - ეკონომიკური (შრომის ბაზარი, ეკონომიკური განვითარება, უძრავი ქონების ბაზარი, ტურიზმი და ა.შ.); - კულტურული მემკვიდრეობა.	მიუთითეთ პროექტის განხორციელების მთავარი სარგებელი.	მიუთითეთ სარგებელი და ხარჯი უშუალო მომხმარებლებისთვის და პროექტთან დაკავშირებული სხვა სარგებელი და ხარჯი, მ.შ. არამატერიალური სარგებელი და ხარჯი.	<u>წინაზე დონისთვის მოცემულ ინფორმაციაზე დამატებით:</u> მიუთითეთ პროექტის დადებითი და უარყოფით ზემოქმედებები, რომელთა შეფასებაც რთული იქნება.
15. ზემოქმედება გარემოზე - გამონაბოლქვი, - ენერგო მოხმარება, - წყლის მოხმარება, - ნარჩენები და ა.შ.	დაადგინეთ პროექტის განხორციელების შედეგად მიღებული მთავარი ეკოლოგიური ზემოქმედებები.	დაადგინეთ პროექტის განხორციელების შედეგად მიღებული მთავარი ეკოლოგიური ზემოქმედებები.	აღწერეთ პროექტის განხორციელების შედეგად მიღებული მთავარი ეკოლოგიური ზემოქმედებები.
d. პროექტის თანხვედრა სტრატეგიულ მიზნებთან			
16. აღწერეთ თუ როგორ შეიტანს პროექტი წვლილს სტრატეგიული მიზნების მიღწევაში.	მიუთითეთ შესაბამისი სტრატეგიული მიზნები და საოპერაციო პროგრამები, იმ შემთხვევაში თუ პროექტს შეაქვს წვლილი მათ განხორციელებაში.	მიუთითეთ შესაბამისი სტრატეგიული მიზნები და საოპერაციო პროგრამები, იმ შემთხვევაში თუ პროექტს შეაქვს წვლილი მათ განხორციელებაში.	აღწერეთ თუ როგორ შეუწყობს ხელს პროექტი სტრატეგიული მიზნების და/ან საოპერაციო პროგრამების განხორციელებას.
17. ესადაგება თუ არა პროექტი მომდევნო წლის პრიორიტეტებს.	მიუთითეთ ბიუჯეტში გათვალისწინებული შესაბამისი პროგრამა.	მიუთითეთ ბიუჯეტში გათვალისწინებული შესაბამისი პროგრამა.	მიუთითეთ ბიუჯეტში გათვალისწინებული შესაბამისი პროგრამა.

პროექტის კონცეფციის ბარათი (5/6)

ხელმისაწვდომობა

E. ხელმისაწვდომობა			
18. ზეგავლენა ბიუჯეტზე	მიუთითეთ რა შედეგია მოსალოდნელი ბიუჯეტზე - ანუ, პროექტი შეამსუქებს თანხების ხარჯვას თუ პირიქით დამატებით ტვირთად დააწვება ბიუჯეტს.	აღწერეთ, საოპერაციო ფაზაში პროექტის პროგნოზირებული ზემოქმედება ბიუჯეტზე (პროგნოზირებული „ტვირთი“/სარგებელი/შემამსუქებელი ფაქტორი ბიუჯეტისთვის. მაგალითად: - ახალი ინფრასტრუქტურის მოვლა-პატრონობის ხარჯი (რაც ახალი ხარჯია ბიუჯეტისთვის); - პოტენციური შემოსავლები - მომსახურების გადასახდებით შემოსული თანხა; - მუნიციპალური კომპანიების სუბსიდირებასთან დაკავშირებული პოტენციური ხარჯები, თუ ეს კომპანიები იქნებიან პასუხისმგებელი ინფრასტრუქტურის მოვლა პატრონობაზე.	აღწერეთ და შეაფასეთ, საოპერაციო ფაზაში პროექტის პროგნოზირებული ზემოქმედება ბიუჯეტზე (პროგნოზირებული „ტვირთი“/სარგებელი/შემამსუქებელი ფაქტორი ბიუჯეტისთვის. მაგალითად: - ახალი ინფრასტრუქტურის მოვლა-პატრონობის ხარჯი (რაც ახალი ხარჯია ბიუჯეტისთვის); - პოტენციური შემოსავლები - მომსახურების გადასახდებით შემოსული თანხა; - მუნიციპალური კომპანიების სუბსიდირებასთან დაკავშირებული პოტენციური ხარჯები, თუ ეს კომპანიები იქნებიან პასუხისმგებელი ინფრასტრუქტურის მოვლა პატრონობაზე.
19. პროექტის დაფინანსების დამატებითი/გარე წყაროები.	დაადგინეთ პროექტის დაფინანსების სხვა პოტენციური წყაროები ბიუჯეტის გარდა და მათი მოსალოდნელი შენატანის წილი.	<u>წინაზე დონისთვის მოცემულ ინფორმაციაზე დამატებით:</u> აღწერეთ ნებისმიერი შემდგომი ქმედება ან გადაწყვეტილებები, რომელთა მიღებაც საჭირო იქნება დამატებითი სახსრების უზრუნველსაყოფად და აღწერეთ მოსალოდნელი ვადები.	<u>წინაზე დონისთვის მოცემულ ინფორმაციაზე დამატებით:</u> შეაფასეთ გარე წყაროებიდან დაფინანსების მიღების შანსი, ქვემოთ მოცემულ შკალაზე დაყრდნობით: ვარაუდი – ჩვენ ვიცით, რომ შესაძლებელია გარე დაფინანსებაზე განაცხადის შეტანა თუ შევასრულებთ გარკვეულ მოთხოვნებს; განაცხადი – განაცხადი შეტანილია და ახლა ის გადის შეფასებას; დაპირება – სახსრები გამოყოფილია პროექტისთვის; ხელშეკრულება – თანხის მიღება გარანტირებულია ორმხრივი შეთანხმების საფუძველზე.

პროექტის კონცეფციის ბარათი (6/6)

მდგრადობასთან დაკავშირებული საკითხები და პროექტის ხარჯები

F. მდგრადობასთან დაკავშირებული საკითხები			
20. ექსპლუატაცია და ტექ. მომსახურება (მოვლა-პატრონობა)		მიუთითეთ პროექტის შედეგად შექმნილი/განახლებული აქტივებისა და ობიექტების ექსპლუატაციაზე და ფლობაზე პასუხისმგებელი ორგანიზაცია.	მიუთითეთ პროექტის შედეგად შექმნილი/განახლებული აქტივებისა და ობიექტების ექსპლუატაციაზე და ფლობაზე პასუხისმგებელი ორგანიზაცია.
21. დამატებითი საჭირო კონსულტაციები			
G. პროექტის ხარჯები			
22. პროექტის განხორციელებასთან დაკავშირებული ხარჯები.	აღნიშნეთ პროექტის ჯამური ღირებულება მიმდინარე ფასებში. მიუთითეთ ხარჯების აღნიშნული შეფასების საფუძველი (რის საფუძველზე მიიღეთ ხარჯის ეს მაჩვენებელი).	აღნიშნეთ პროექტის ჯამური ღირებულება მიმდინარე ფასებში და დაყავით შემდეგნაირად: 1. პროექტის მომზადება (კონცეპტუალური დიზაინი, სამშენებლო დიზაინი, დამატებითი ანალიზი და კვლევები); 2. მიწის შესყიდვა (საჭიროებიდან გამომდინარე); 3. სამშენებლო სამუშაოები; 4. მოწყობილობების შესყიდვა. მიუთითეთ ხარჯების აღნიშნული შეფასების საფუძველი (რის საფუძველზე მიიღეთ ხარჯის ეს მაჩვენებელი).	შეიტანეთ რეალური და ფინანსური განრიგი (ქვემოთ მოცემული ცხრილი 1-ის მიხედვით).

წელი	პროექტის რეალური მასშტაბის აღწერა წლების მიხედვით	ოდენობა სულ
1-ელ წლამდე		
1-ლი წელი		
მე-2 წელი		
მე-3 წელი		
მე-4 წელი		
მე-4 წლის შემდეგ		
Total costs		

გმადლობთ ყურადღებისთვის!

საქართველოს ადგილობრივი თვითმმართველობების
ინსტიტუციური შესაძლებლობების გაძლიერება
სივრცითი დაგეგმვის, აქტივების მართვისა და კაპიტალური
საინვესტიციო გეგმების შემუშავების კუთხით

